

[B] **MANLIEF, IK HOU VAN JOU.
DE POËZIE VAN SYLVIA HUBERS**

Sylvia Hubers is sinds 2009 stadsdichter van Haarlem, een functie die haar een gerenommeerde uitgever en daardoor meer zichtbaarheid opleverde. Hoewel ze al in 1988 debuteerde met korte, absurdistische verhalen en in 2003 haar eerste dichtbundel publiceerde, brak ze nog niet echt door. Kon haar poëzie in Nederland nog op enige aandacht rekenen, in Vlaanderen werd ze nauwelijks opgemerkt. Dat laatste heeft vooral te maken met het specifieke circuit waartoe Hubers lange tijd behoorde. Zij vormde, samen met onder andere Ingmar Heytze, het collectief De Garagedichters, dat voornamelijk in en rond Utrecht opereerde met *performance poetry* die mikt op een lach en een traan van het publiek.

Die achtergrond is tot vandaag merkbaar in Hubers' poëzie. Ze schrijft voornamelijk beeldende gedichten, gebruikt nooit moeilijke woorden, is altijd in voor een grapje en heeft oog voor de goed geplaatste pointe. Dat levert gemakkelijk leesbare verzen op die iedereen kan appreciëren, ook wie verder niets met poëzie heeft. Dat is de grote verdienste van dit soort gedichten, maar tegelijk schuilt daar het gevaar. Dit is poëzie die wars is van elke evolutie die het genre de laatste vijfendertig jaar heeft doorgemaakt. Ze grijpt terug naar een soort neorealisme, echter zonder de filosofische inzet van die stroming, maar wel aangevuld met een licht absurde kijk op de hedendaagse verwarrende werkelijkheid. De ene

keer levert dat lucide observaties op, de andere keer niet meer dan wat goedkope geestigheden.

Vooraf in haar eerste bundel, *Men zegt liefde*, wedt Hubers op het effect. Deze gedichten moeten het hebben van gekke metaforen, verrassende wendingen, milde humor. Ze gaan over een meisje dat helemaal opgaat in de lichamelijke liefde: ze kroelt door (borst)haar, mannen worden gevangen en bezeten, er wordt geroken, gestreeld, gevrijd. En toch heeft die onbekommerde seks ook iets pervers. Het lyrische ik vlindert van de ene vent naar de andere die, na het pleziertje, gewoon gedumpt wordt. “Je bent ook een stuk fruit / dat ik van de schaal pluk / jonge mooie man. / Vrolijk en wel schil ik / de sinaasappel / waar ik je voor aanzie” (‘Sinaasappel’). Uitgekleed, geconsumeerd en vervolgens vergeten – de man als gebruiksvoorwerp. Zodra die man echte liefde toont, trekt de ik zich terug. In ‘Niets is de liefde’ is ze ontzet wanneer haar sekspartner zich ontpopt tot iemand die een dimensie aan de verhouding wil toevoegen. Wil ze zichzelf aan het begin van het gedicht nog overtuigen – “Niets is de liefde. / Niets! Niets!” – aan het einde moet ze capituleren: “Ik haal opnieuw uit / naar de liefde, maar ik zie / vanuit mijn ooghoek / dat ik streef”. Geestelijk verzet ze zich nog, maar lichamen is ze alvast tot tederheid bereid. De bundel sluit echter met de constatering dat het opgeven van de passie voor het intieme geluk tot saaiheid leidt. In ‘Van de liefde’ heet het: “Nu ik in de gelukkige sferen / van de liefde verkeer / weet ik me geen raad!” en “wat moet ik met dit / doodgelukkige hart!”

Hubers’ tweede bundel is zwarter van thematiek. In *Terug naar de apotheker* gaat het over de zelfdoding van de geliefde. In ‘En hoe ga je dat dan doen?’, het openingsgedicht waarin allerlei typische handelingen van de zelfmoordenaar worden opgesomd, wordt daar nog wat lacherig over gedaan, maar al gauw blijkt dat de partner wel degelijk uit het leven is gestapt. Daarop volgt onnoemelijk verdriet, maar ook woede, schuldgevoel en doodsverlangen. Het knappe van deze bundel is dat de pijn op een directe manier of met behulp van eenvoudige en herkenbare beelden verwoord wordt. Dat wordt wel een keer larmoyant, zoals in de uitroep uit het titelgedicht “Wat moet ik? / Wat moet ik met het leven?”, maar meestal weet Hubers de juiste toon te treffen, net op de grens tussen ontroering en pathetiek.

Sylvia Hubers, Foto Harry van Kesteren.

Vandaar dit huwelijksleven sluit opnieuw aan bij de problematiek van *Men zegt liefde*. Na de paniek die daar ontstond wanneer de liefde die tot niets verplicht werd ingeruild voor een standvastige relatie, volgt nu de aanvaarding. Ook op de zelfmoordthematiek komt Hubers nog een keer terug. De doodsgedachte die in een aantal gedichten uit *Terug naar de apotheker* schuilde, wordt hier, net dankzij de kracht van de vaste relatie, verdreven. In ‘De redding is nabij’ is de man de sprookjesprins die haar van de verdrinkingsdood redt. Wat volgt, is een huwelijk:

Vandaag heb ik je ten huwelijk gevraagd
ik arresteer je, til je op mijn schouders
stel je tentoon aan mijn getuigen.

Ik sleep je voor de ambtenaar
laat je je handtekening zetten
mij een ring door de neus boren.

Familie een diner, je zult me
op handen en voeten
door het huis heen slepen.

Voorts zullen we oud worden, samen.

Let wel: we willen gelukkig worden.

Ik zweer dat we gelukkig willen worden

Niets romantisch heeft het huwelijk, het is een soort plichtmatige verbintenis die het meeste kans op geluk zou moeten bieden. In die zin is het eerder een zaak van het berekende verstand dan van het gevoel, en zo wordt de angst uit *Men zegt liefde* hier bewaarheid. Aan de hand van allerlei licht lachwekkende situaties wordt nu de banaliteit van het (samen)leven beschreven. Er wordt een huis gekocht, de partner ontpopt zich tot de clichéman die met de voeten in zijn pantoffels in de luie stoel de krant leest ('Met stopverf' en 'Toen doodhuilen'), de liefde bedrijven wordt zoiets als een beleefdheidsgesprekje ('Jan ziet Piet') en zij vlucht in haar verbeelding, waar ze wel nog spannende seks heeft ('Een kleine interesse'). In 'Tour de Force' vormt de titel van Hubers' debuutbundel nu het ontgoochelde refrein van een gedicht dat een stand van zaken opmaakt: "Men zegt dat liefde geen goochelarij is. / Men zegt." Liefde blijkt een illusie. In de laatste verzen uit de bundel wordt nog gepoogd om opnieuw wat zuurstof in de relatie te krijgen, met als ultieme voorstel: "Een nieuwe batterij met liefde invoeren / in het daarvoor bestemde vakje / in uw schoot." Een oproep om het nog een keer te proberen met elkaar? Of besluit de vrouw hier resoluut tot de aankoop van een dildo?

Door een grotere verstechnische beheersing laat Hubers in *Vandaar dit huwelijksleven* meer ruimte voor ambiguïteit zonder dat ze de heldere zeggings en humor van haar podiumpoëzie verloochent. Dat zorgt voor een bijtend cynische bundel die van het huwelijksleven geen spaander heel laat.

CARL DE STRYCKER

SYLVIA HUBERS, *Vandaar dit huwelijksleven*, Prometheus, Amsterdam, 2009, 56 p.

SYLVIA HUBERS, *Terug naar de apotheker*, Fagel, Amsterdam, 2005, 64 p.

SYLVIA HUBERS, *Men zegt liefde*, Fagel, Amsterdam, 2003, 80 p.